

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC

1. THÔNG TIN VỀ MÔN HỌC

1.1 Tên môn học: **Thị trường tài chính phái sinh** Mã môn học:FINA3317

1.2 Khoa/Ban phụ trách: Tài Chính Ngân Hàng

1.3 Số tín chỉ: **03 TC (LT)**

2. MÔ TẢ MÔN HỌC

Khóa học giới thiệu và phân tích các công cụ phái sinh như hợp đồng quyền chọn (Options), hợp đồng kỳ hạn, hợp đồng tương lai và hợp đồng hoán đổi. Các công cụ đầu tư này đã trở nên cực kỳ phổ biến trong 30 năm qua khi nó cho phép một người có thể tính toán số tiền và các rủi ro mà người đó có thể gặp phải, có thể là rủi ro gắn liền với các thay đổi về lãi suất, tỷ giá, giá cổ phiếu, vật giá, lạm phát ...v.v.. Các công cụ này được sử dụng bởi các định chế tài chính cũng như các nhà đầu tư để phòng ngừa rủi ro về tỷ giá, đôi khi để đánh cược thêm với rủi ro được thúc đẩy bởi các dự đoán liên quan tới các chuyển biến của thị trường tương lai.

Khoa học giúp chỉ rõ các loại công cụ tài chính phái sinh, và các công cụ phát sinh được sử dụng để đạt được các mục tiêu khác nhau về phòng ngừa rủi ro và đầu cơ, giới thiệu cơ cấu định giá các công cụ phái sinh, và nghiên cứu một vài ứng dụng của kỹ thuật định giá công cụ phái sinh bên ngoài thị trường phái sinh. Các vấn đề chính được nhắc tới là:

Định giá các công cụ ngoại hối phái sinh: không kinh doanh chênh lệch tỷ giá (no arbitrage) và định luật một giá. Hợp đồng kỳ hạn (Forwards), hợp đồng tương lai (Futures), hợp đồng hoán đổi (Swap), định giá và các ứng dụng. Hợp đồng quyền chọn - ứng dụng phân tích và định giá.

3. MỤC TIÊU MÔN HỌC

3.1. Mục tiêu chung

Sau khi kết thúc khóa học, sinh viên có thể tự mình thao tác phân tích và sử dụng hiệu quả các công cụ phái sinh trong đầu tư và quản lý rủi ro tài chính. Các kiến thức về sản phẩm và công cụ phái sinh sẽ giúp cho sinh viên vận dụng vào thực tế liên quan trong lĩnh vực đầu tư và quản lý tài chính.

3.2. Mục tiêu cụ thể:

3.2.1. Kiến thức: sau khi kết thúc khóa học, các bạn sinh viên hiện được quyền chọn, hợp đồng kỳ hạn, hợp đồng tương lai, hợp đồng hoán đổi. cách tính thanh toán các hợp

đồng này như thế nào, ứng dụng kiến thức được học từ môn học thị trường tài chính phái sinh vào quản trị rủi ro, đầu cơ và định giá hợp đồng kỳ hạn và hợp đồng hoán đổi.

3.2.2. Kỹ năng: có kỹ năng phân tích, biết sử dụng máy tính khoa học và excel.

3.2.3. Thái độ: sinh viên chủ động học và làm việc theo nhóm

4. NỘI DUNG MÔN HỌC

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
1.	Chương 1. Tổng quan thị trường tài chính phái sinh	1.1. Tổng quan thị trường tài chính phái sinh 1.1.1. Giao dịch tài sản tài chính 1.1.2. Quy mô thị trường và các hoạt động 1.1.3. Thị trường cổ phiếu và trái phiếu 1.1.4. Thị trường tài chính phái sinh 1.2. Chức năng của thị trường tài chính 1.2.1. Thị trường tài chính 1.2.2. Số tiền tiết kiệm bình quân mỗi hộ gia đình đầu tư 1.2.3. Bảo hiểm chia sẻ rủi ro 1.3. Nghiên cứu các sản phẩm phái sinh 1.3.1. Mục đích dùng sản phẩm phái sinh 1.3.2. Các quan điểm tham gia sản phẩm phái sinh 1.3.3. Thiết kế sản phẩm tài chính và chứng khoán hóa 1.4. Mua và bán khống tài sản tài	4.5	3.0	1.5	0	

STT	Tên chương	Mục, tiêu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		chính 1.4.1. Chi phí gia dịch và chênh lệch giao mua vào bán ra 1.4.2. Các cách mua và bán tài sản tài chính 1.4.3. Bán không và chi phí thuê tài sản 1.5. Bài tập và câu hỏi thảo luận,					
2.	Chương 2. Giới thiệu hợp đồng kỳ hạn và quyền chọn	2.1. Hợp đồng kỳ hạn (forwards) 2.1.1. Thanh toán hợp đồng kỳ hạn 2.1.2. Mua hợp đồng kỳ hạn so với mua tài sản giao ngay 2.1.3. Thanh toán tiền mặt so với giao hàng 2.2. Hợp đồng quyền chọn mua (call) 2.2.1. Định nghĩa quyền chọn mua (call) 2.2.2. Thanh toán và lợi nhuận của người mua call 2.2.3. Thanh toán và lợi nhuận của người bán call 2.3. Hợp đồng quyền chọn bán (put) 2.3.1. Định nghĩa quyền chọn bán (put) 2.3.2. Thanh toán và lợi nhuận của người	9	5	4		

STT	Tên chương	Mục, tiêu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		<p>mua put</p> <p>2.3.3. Thanh toán và lợi nhuận của người bán put</p> <p>2.4. Tóm tắt hợp đồng kỳ hạn và hợp đồng quyền chọn</p> <p>2.4.1. Vị thế mua</p> <p>2.4.2. Vị thế bán</p> <p>2.5. Bài tập và câu hỏi thảo luận</p>					
3.	Chương 3. Giới thiệu về quản trị rủi ro tại doanh nghiệp	<p>3.1. Các chiến lược phòng ngừa rủi ro cho sản phẩm đầu ra</p> <p>3.1.1. Phòng ngừa rủi ro với hợp đồng kỳ hạn</p> <p>3.1.2. Phòng ngừa rủi ro với quyền chọn bán (put)</p> <p>3.1.3. Phòng ngừa rủi ro với mua collars (bán call & mua put)</p> <p>3.2. Các chiến lược phòng ngừa rủi ro cho giá nguyên liệu đầu vào</p> <p>3.2.1. Phòng ngừa rủi ro với hợp đồng kỳ hạn</p> <p>3.2.2. Phòng ngừa rủi ro với quyền chọn mua (call)</p> <p>3.2.3. Phòng ngừa rủi ro với bán collars (mua call & bán put)</p> <p>3.3. Tại sao các công ty phải quản trị rủi ro</p>	9	5	4		

STT	Tên chương	Mục, tiêu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		3.3.1. Mục đích phòng ngừa rủi ro 3.3.2. Mục đích KHÔNG phòng ngừa rủi ro 3.3.3. Chứng cứ thực nghiệm phòng ngừa rủi ro 3.4. Trở lại trường hợp của công ty khai thác vàng 3.4.1. Bán phần có lời 3.4.2. Các chiến lược Collars khác 3.4.3. Chiến lược thanh toán sau (Paylater) 3.5. Bài tập và câu hỏi thảo luận					
4.	Chương 4. Hợp đồng kỳ hạn và hợp đồng tương lai (cổ phiếu)	4.1. Định giá hợp đồng kỳ hạn (trả trước) cổ phiếu 4.1.1. Cổ phiếu không trả cổ tức trong năm 4.1.2. Cổ phiếu trả cổ tức nhiều lần trong năm 4.1.3. Cổ phiếu trả cổ tức một (1) lần trong năm 4.2. Định giá hợp đồng kỳ hạn (trả sau) cổ phiếu 4.2.1. Cổ phiếu không trả cổ tức trong năm	4.5	3	1.5		

STT	Tên chương	Mục, tiêu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		<p>4.2.2. Cổ phiếu trả cổ tức nhiều lần trong năm</p> <p>4.2.3. Cổ phiếu trả cổ tức một (1) lần trong năm</p> <p>4.3. Hợp đồng kỳ hạn tổng hợp</p> <p>4.3.1. Thiết kế hợp đồng kỳ hạn tổng hợp</p> <p>4.3.2. Giao dịch hợp đồng kỳ hạn tổng hợp & kiểm lời</p> <p>4.3.3. Giao dịch chênh lệch kiểm lời không giới hạn với chi phí giao dịch</p> <p>4.4. Hợp đồng tương lai</p> <p>4.4.1. Hợp đồng tương lai chỉ số S&P 500</p> <p>4.4.2. Tiền ký quỹ và khớp lệnh trên thị trường</p> <p>4.4.3. So sánh giá hợp đồng kỳ hạn và hợp đồng tương lai</p> <p>4.5. Bài tập và câu hỏi thảo luận</p>					
5.	Chương 5. Hợp đồng tương lai toàn cầu	<p>5.1. Hợp đồng tương lai ngoại hối</p> <p>5.1.1. Hợp đồng tương lai ngoại hối trả trước</p> <p>5.1.2. Hợp đồng tương lai ngoại hối trả sau</p>	4.5	3.0	1.5		

STT	Tên chương	Mục, tiêu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		5.1.3. Giao dịch phòng ngừa rủi ro chênh lệch lãi suất 5.2. Hợp đồng tương lai hàng hóa 5.2.1. Chi phí lưu kho và mùa vụ 5.2.2. Giá hợp đồng tương lai 5.2.3. Lãi suất cho thuê hàng hóa 5.3. Hợp đồng tương lai năng lượng 5.3.1. Hợp đồng tương lai điện 5.3.2. Hợp đồng tương lai khí đốt thiên nhiên 5.3.3. Hợp đồng tương lai dầu thô 5.4. Hợp đồng tương lai thời tiết, nhà ở 5.4.1. Hợp đồng tương lai nhà ở 5.4.2. Hợp đồng tương lai thời tiết 5.4.3. Các hợp đồng tương lai khác 5.5. Bài tập và câu hỏi thảo luận					
6.	Chương 6. Hợp đồng kỳ hạn và hợp đồng tương lai lãi suất	6.1. Các loại trái phiếu (bonds) 6.1.1. Trái phiếu không trả lãi trong kỳ 6.1.2. Trái phiếu trả lãi trong kỳ	4.5	3.0	1.5		

STT	Tên chương	Mục, tiêu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		<p>6.1.3. Lợi suất kép của trái phiếu không trả lãi trong kỳ</p> <p>6.2. Hợp đồng kỳ hạn lãi suất, Eurodollars, và phòng ngừa rủi ro</p> <p>6.2.1. Hợp đồng kỳ hạn lãi suất</p> <p>6.2.2. Hợp đồng kỳ hạn tổng hợp (lãi suất)</p> <p>6.2.3. Hợp đồng tương lai Eurodollar so với hợp đồng kỳ hạn lãi suất</p> <p>6.3. Duration và convexity</p> <p>6.3.1. Duration</p> <p>6.3.2. Duration matching</p> <p>6.3.3. Convexity</p> <p>6.4. Hợp đồng tương lai trái phiếu kho bạc</p> <p>6.5. Bài tập và câu hỏi thảo luận</p>					
7.	Chương 7: Hợp đồng hoán đổi (Swaps)	<p>7.1. Hợp đồng hoán đổi hàng hóa</p> <p>7.1.1. Hợp đồng hoán đổi hàng hóa thanh toán trước</p> <p>7.1.2. Hợp đồng hoán đổi hàng hóa (trả sau)</p> <p>7.1.3. Ai cung cấp hợp đồng hoán đổi hàng hóa</p> <p>7.2. Hợp đồng hoán đổi lãi suất (interest</p>	4.5	3.0	1.5		

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		rate swaps) 7.2.1. Hợp đồng hoán đổi lãi suất thực hiện ngay 7.2.2. Tính lãi suất hợp đồng hoán đổi thực hiện ngay 7.2.3. Hợp đồng hoán đổi lãi suất thực hiện trong tương lai 7.3. Hợp đồng hoán đổi lãi suất tỷ giá chéo(crossing-currency interest rate swap) 7.3.1. Công thức hợp đồng hoán đổi lãi suất tỷ giá chéo 7.3.2. Các hợp đồng hoán đổi lãi suất tỷ giá chéo khác 7.4. Quyền chọn hợp đồng hoán đổi (swaptions) 7.5. Bài tập và câu hỏi thảo luận.					
8.		Ôn tập và thi kiểm tra giữa kỳ	4.5	3.5	1.0		

Ghichú:TC: Tổngsốtiết; LT: Lý thuyết; BT: Bàitập; TH: Thựrchành.

5. TÀI LIỆU THAM KHẢO

5.1. Tài liệu chính: Fundamentals of Derivatives, **Robert L. McDonald**, *Northwestern University*, ISBN-13: 9780321357175

5.2. Tài liệu tham khảo: An Introduction to Derivatives and Risk Management, International Edition, 9th Edition Robert Brooks , University of Alabama, Tuscaloosa, ISBN-10: 1133190219 ISBN-13: 9781133190219

- Các tài liệu tham khảo khác

6. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP

STT	Hình thức đánh giá	Trọng số
1	06 Bài tập nhóm	10%
2	06 Bài kiểm tra mỗi chương cuối ngày	20%
3	01 Bài kiểm tra giữa kỳ	10%
4	Thi hết môn học	60%

7. KẾ HOẠCH GIẢNG DẠY

7.1. Kế hoạch giảng dạy lớp ngày

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1.	Buổi 1	Chương 1. Tổng quan thị trường tài chính phái sinh	<i>Chương 1. Giới thiệu chương trình học & giới thiệu thị trường tài chính phái sinh, và làm bài tập</i>
2.	Buổi 2	Chương 2. Hợp đồng kỳ hạn và Quyền chọn	<i>Chương 2. Hợp đồng kỳ hạn và Quyền chọn. Tính lời /lỗ khi giao dịch hợp đồng kỳ hạn và quyền chọn Put và Call. Làm bài tập và làm bài kiểm tra cuối ngày.</i>
3.	Buổi 3	Chương 2. Quyền chọn Put & Call (tiếp theo)	<i>Chương 2. Tính lời/lỗ mua/bán quyền chọn Put và Call, Làm bài tập và làm bài kiểm tra cuối ngày.</i>
4.	Buổi 4	Chương 3. Quản trị rủi ro tại doanh nghiệp	<i>Chương 3. Quản trị rủi ro tại doanh nghiệp, ở chương này sinh viên ứng dụng lý thuyết đã học ở chương 2 vào quản trị rủi ro tại doanh nghiệp cho giá sản phẩm đầu ra. Làm bài tập và làm bài kiểm tra cuối ngày.</i>
5.	Buổi 5	Chương 3. Quản trị rủi ro tại doanh nghiệp (tiếp theo)	<i>Chương 3. Quản trị rủi ro tại doanh nghiệp, ở chương này sinh viên ứng dụng lý thuyết đã học ở chương 2 vào quản trị rủi ro tại doanh nghiệp cho giá nguyên vật liệu đầu vào. Làm bài tập và làm bài kiểm tra cuối ngày.</i>
6.	Buổi 6	Chương 4: Hợp đồng kỳ hạn và hợp đồng tương lai	<i>Chương 4. Hợp đồng kỳ hạn và hợp đồng tương lai. Ở chương này, các</i>

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
			bạn sinh viên học cách định giá hợp đồng kỳ hạn trả trước và trả sau (cổ phiếu), thiết kế hợp đồng kỳ hạn tổng hợp và cách tính lời/lỗ khi giao dịch hợp đồng tương lai. <i>Làm bài tập và làm bài kiểm tra cuối ngày.</i>
7.	Buổi 7.	Chương 5. Hợp đồng tương lai toàn cầu	Chương 5. Hợp đồng tương lai toàn cầu. Ở chương này các bạn sinh viên học cách định giá hợp đồng kỳ hạn ngoại hối, hợp đồng kỳ hạn hàng hóa, hợp đồng tương lai năng lượng, hợp đồng tương lai thời tiết và hợp đồng tương lai nhà ở. <i>Làm bài tập và làm bài kiểm tra cuối ngày.</i>
8.	Buổi 8	Chương 6. Hợp đồng kỳ hạn và hợp đồng tương lai lãi suất	Chương 6. Hợp đồng kỳ hạn và hợp đồng tương lai lãi suất. Ở chương này, các bạn sinh viên học định giá trái phiếu không trả lãi trong kỳ, lãi suất hợp đồng kỳ hạn, lãi suất của trái phiếu trả lãi cuối kỳ, lãi suất kép của trái phiếu không trả lãi trong kỳ, Hợp đồng kỳ hạn lãi suất, Eurodollars, và phòng ngừa rủi ro, Duration, convexity và hợp đồng tương lai trái phiếu kho bạc. <i>Làm bài tập và làm bài kiểm tra cuối ngày.</i>
9.	Buổi 9	Chương 7. Hợp đồng hoán đổi	<i>Chương 7. Hợp đồng hoán đổi, ở chương này các bạn sinh viên học cách tính giá hợp đồng SWAP hàng hóa trả trước và trả sau, hợp đồng SWAP lãi suất, và hợp đồng hoán đổi lãi suất tỷ giá chéo, Quyền chọn hợp đồng hoán đổi (Swaption). Làm bài tập và làm bài kiểm tra cuối ngày.</i>
10.	Buổi 10	Ôn tập và làm bài kiểm tra giữa kỳ	<i>Buổi cuối của chương trình, điểm lại các nội dung chính của mỗi chương và giải đáp tất cả các câu hỏi (nếu có), và các bạn sinh viên làm bài kiểm tra giữa kỳ.</i>

7.2. Kế hoạch giảng dạy lớp tối

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1.	Buổi 1	Chương 1. Tổng quan thị trường tài chính phái sinh	<i>Chương 1. Giới thiệu chương trình học & giới thiệu thị trường tài chính phái sinh, và làm bài tập</i>
2.	Buổi 2	Chương 2. Hợp đồng kỳ hạn và Quyền chọn	<i>Chương 2. Hợp đồng kỳ hạn và Quyền chọn. Tính lời /lỗ khi giao dịch hợp đồng kỳ hạn và quyền chọn Put và Call. Làm bài tập và làm bài kiểm tra cuối ngày.</i>
3.	Buổi 3	Chương 2. Quyền chọn Put & Call (tiếp theo)	<i>Chương 2. Tính lời/lỗ mua/bán quyền chọn Put và Call, Làm bài tập và làm bài kiểm tra cuối ngày.</i>
4.	Buổi 4	Chương 3. Quản trị rủi ro tại doanh nghiệp	<i>Chương 3. Quản trị rủi ro tại doanh nghiệp, ở chương này sinh viên ứng dụng lý thuyết đã học ở chương 2 vào quản trị rủi ro tại doanh nghiệp cho giá sản phẩm đầu ra. Làm bài tập và làm bài kiểm tra cuối ngày.</i>
5.	Buổi 5	Chương 3. Quản trị rủi ro tại doanh nghiệp (tiếp theo)	<i>Chương 3. Quản trị rủi ro tại doanh nghiệp, ở chương này sinh viên ứng dụng lý thuyết đã học ở chương 2 vào quản trị rủi ro tại doanh nghiệp cho giá nguyên vật liệu đầu vào. Làm bài tập và làm bài kiểm tra cuối ngày.</i>
6.	Buổi 6	Chương 4: Hợp đồng kỳ hạn và hợp đồng tương lai	<i>Chương 4. Hợp đồng kỳ hạn và hợp đồng tương lai. Ở chương này, các bạn sinh viên học cách định giá hợp đồng kỳ hạn trả trước và trả sau (cổ phiếu), Làm bài tập .</i>
7.	Buổi 7	Chương 4: Hợp đồng kỳ hạn và hợp đồng tương lai (tiếp theo)	<i>Chương 4. Hợp đồng kỳ hạn và hợp đồng tương lai (tiếp theo). thiết kế hợp đồng kỳ hạn tổng hợp và cách tính lời/lỗ khi giao dịch hợp đồng tương lai. Làm bài tập và làm bài kiểm tra cuối ngày.</i>
8.	Buổi 8.	Chương 5. Hợp đồng tương lai toàn cầu	<i>Chương 5. Hợp đồng tương lai toàn cầu. Ở chương này các bạn sinh viên học cách định giá hợp đồng kỳ hạn ngoại hối, hợp đồng kỳ hạn hàng hóa, Làm bài tập.</i>

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
9.	Buổi 9.	Chương 5. Hợp đồng tương lai toàn cầu (tiếp theo)	Chương 5. Hợp đồng tương lai toàn cầu (tiếp theo). Ở chương này các bạn sinh viên học cách định giá hợp đồng tương lai năng lượng, hợp đồng tương lai thời tiết và hợp đồng tương lai nhà ở. <i>Làm bài tập và làm bài kiểm tra cuối ngày.</i>
10.	Buổi 10	Chương 6. Hợp đồng kỳ hạn và hợp đồng tương lai lãi suất	Chương 6. Hợp đồng kỳ hạn và hợp đồng tương lai lãi suất. Ở chương này, các bạn sinh viên học định giá trái phiếu không trả lãi trong kỳ, lãi suất hợp đồng kỳ hạn, lãi suất của trái phiếu trả lãi cuối kỳ, lãi suất kép của trái phiếu không trả lãi trong kỳ, Hợp đồng kỳ hạn lãi suất, Eurodollars, và phòng ngừa rủi ro, Duration, convexity và hợp đồng tương lai trái phiếu kho bạc. <i>Làm bài tập và làm bài kiểm tra cuối ngày.</i>
11.	Buổi 11	Chương 7. Hợp đồng hoán đổi	<i>Chương 7. Hợp đồng hoán đổi, ở chương này các bạn sinh viên học cách tính giá hợp đồng SWAP hàng hóa trả trước và trả sau, hợp đồng SWAP lãi suất. Làm bài tập.</i>
12.	Buổi 12	Chương 7. Hợp đồng hoán đổi (tiếp theo)	<i>Chương 7. Hợp đồng hoán đổi, ở chương này các bạn sinh viên học cách tính giá hợp đồng SWAP lãi suất tỷ giá chéo, Quyền chọn hợp đồng hoán đổi (Swaption). Làm bài tập và làm bài kiểm tra cuối ngày.</i>
13.	Buổi 13	Ôn tập và làm bài kiểm tra giữa kỳ	<i>Buổi cuối của chương trình, điễm lại các nội dung chính của mỗi chương và giải đáp tất cả các câu hỏi (nếu có), và các bạn sinh viên làm bài kiểm tra giữa kỳ.</i>

KHOA TRƯỞNG

(Ký và ghi rõ họ tên)

NGUYỄN VĂN THUẬN